

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande

Minister

Ingrid Zetterman

Föredragande

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist

Justerat

Omedelbart

Nr 74

Jomala kommuns begäran om förhandsbesked för
landskapsstöd för anskaffning av tankbil år 2026

ÅLR 2025/3378

225 Rk1a

Beslut

Ersättning för anskaffning av fordon ska i första hand sökas från Brandskyddsfonden. Till den del bidrag från Brandskyddsfonden nekas, eller inte når upp till nivån för landskapsstöd, kan kommunen anhålla om landskapsstöd. Landskapsregeringen konstaterar att räddningsfordonet ingår som en nyanskaffning år 2026 i plan över anskaffning av fordon för kommunernas räddningstjänst som fastställdes av landskapsregeringen år 2026 (ÅLR 2023/5638) och att landskapsregeringen i budgeten för år 2025 getts fullmakt att ge förhandsbesked om landskapsandelar för materialanskaffningar om 202 500 euro för år 2026.

Landskapsstödet beräknas på den högsta skäligena kostnaden för anskaffningen i enlighet med 75 § i räddningslagen. Jomala tillhör en kommuntyp som berättigar till en landskapsandel om 35 %. Enligt 75 § räddningslagen kan om särskilda skäl föreligger inom ramen för landskapets budget och i enlighet med landskapsregeringens prövning beviljas landskapsandel utöver den landskapsandel som avses i 2 mom.

Jomala kommun har anhållit om förhöjt landskapsstöd med motivering att räddningsfordonet är ett specialfordon varvid en förhöjd stödandel enligt överenskommen praxis bör beviljas. I fordonsplanen är Jomalas anskaffning av räddningsbilbil noterad med förhöjd landskapsandel. Landskapsregeringen anser att särskilda skäl för förhöjd landskapsandel föreligger.

På basen av ovanstående och med stöd av 76 § räddningslagen för landskapet Åland beslöt landskapsregeringen lämna följande förhandsbesked:

- 1) som skälig kostnad för anskaffningen har landskapsregeringen fastställt högst 450 000 euro,
- 2) en landskapsandel om högst 202 500 euro (45%).
- 3) Konto 24010.

Nr 75

Lagstiftningspromemoria om ny landskapsförordning om tjänstemärken och personkort för polisen

ÅLR 2025/5075

226 Rk1a/utdrag

Beslut

Landskapsregeringen beslöt överföra lagstiftningspromemoria, **bilaga 1, Rk1a25E52** till lagberedningen för lagstiftningsåtgärder.

Nr 76

Samarbetsavtal gällande nödcentralsdatasystemet Erica

ÅLR 2025/4758

Beslut

Landskapsregeringen beslöt godkänna förslaget till samarbetsavtal med inrikesministeriet gällande ibruktage av nödcentralsdatasystemet Erica vid Ålands Polismyndighet. Rättschef Michaela Slotte och jurist Camilla Hägglund-Palmqvist ges fullmakt att underteckna avtalet å landskapsregeringens vägnar.

Motivering

Inrikesministeriet tillsatte den 2 februari 2022 en arbetsgrupp för att utreda en sammanslagning av nödcentralsdatasystemen på Åland och i riket. Arbetsgruppen lämnade den 27.6.2023 rapporten "Arbetsgruppsrapport – Utredningsarbete om nödcentralsystem (ERICA – ÅLARM). Rapporten utgör grunden för samarbetet.

Det fortsatta arbetet har resulterat i ett förslag till samarbetsavtal. Avtalsparter är Ålands landskapsregering, som företräder självstyrelsen och Ålands Polismyndighet, samt inrikesministeriet, som företräder staten och Nödcentralsverket.

Syftet är att reglera samarbetet kring förberedelserna för att integrera och ta i bruk nödcentralsdatasystemet Erica vid Ålands Polismyndighet.

Målsättningen är att utnyttja de synergier som ett gemensamt användande av systemet Erica kan ge.

Överenskommelsen är i kraft från underteckningsdagen tills dess att ett egentligt avtal upprättas i ärendet. Avsikten är att ett egentligt avtal undertecknas under 2026.

För framtagande av ovannämnda avtal utses en gemensam arbetsgrupp med företrädare för inrikesministeriet, Ålands landskapsregering, Nödcentralsverket och Ålands Polismyndighet.

Nr 77

Inspektionsberättelse över ibruktagningsinspektion
gällande permanent upplagring av explosiva varor i
samband med handel

ÅLR 2025/2481

227 Rk1a

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att avfatta en inspektionsberättelse.

Lagstiftningspromemoria om ny landskapsförordning om tjänstemärken och personkort för polisen

Civilutredare Alexandra Slotte
Jurist Camilla Hägglund-Palmqvist
Datum: 11.8.2025
PB 1060, AX-22111 Mariehamn
registrator@regeringen.ax
+358 18 25 000
www.regeringen.ax

Bakgrund

Utformningen av polisens tjänstemärken och personkort reglerades fram till den 1 mars 2021 i Landskapsförordning (2019:6) om tjänstemärken och personkort för polisen. Landskapsförordningen upphävdes i samband med att Polislag (2013:87) för Åland (nedan gamla polislagen) ersattes av Landskapslag (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen (nedan nya polislagen). Eftersom förordningen hade sin grund i den gamla polislagen upphävdes den automatiskt när lagen ersattes. Det har inte utfärdats en ny förordning med stöd av den nya polislagen som reglerar utformningen av polisens tjänstemärken och personkort. I 15 § 1 mom. 2 punkten landskapslagen (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen kan landskapsregeringen utfärda närmare bestämmelser om polisens tjänstemärken och personkort.

De tjänstemärken och personkort som används vid polismyndigheten har ett utseende som stämmer överens med den gamla förordningen. Det är av vikt att det finns bestämmelser som reglerar tjänstemärkenas och personkortens utseende. Den gamla förordningen reglerade även vem som kunde få tjänstemärke respektive personkort och gav stöd för utfärdandet av korten. Utan landskapsförordningen finns egentligen inget hinder mot att tjänstemärken och personkort ges till andra personer. Det är av yttersta vikt för att upprätthålla polismyndighetens förtroende att det finns reglerat både hur tjänstemärken och personkort ska se ut men även vilka personer de kan ges till.

Den upphävda landskapsförordningen om tjänstemärken och personkort för polisen är i stora delar fortfarande aktuell. Den behöver dock ändras i vissa avseenden för att passa ihop med den juridiska grunden i 15 § 1 mom. 2 punkten landskapslagen (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen.

Nedan beskrivs förslaget till ny landskapsförordning om tjänstemärken och personkort för polisen.

Förslag till lagstiftningsåtgärder

Det föreslås att en ny förordning om tjänstemärken och personkort för polisen utfärdas med stöd av 15 § 1 mom. 2 punkten landskapslagen (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen.

Landskapsförordningen föreslås innehålla bestämmelser om skillnaden mellan personkort och tjänstemärken, vilka personer som ska eller kan få tjänstemärke respektive personkort samt en detaljerad beskrivning av hur tjänstemärken och personkort ska se ut. Det föreslås finnas bilder i landskapsförordningen som förtydligar hur tjänstemärket och personkortet ska se ut.

Liksom i den upphävda landskapsförordningen föreslås landskapsregeringen tillverka och tillhandahålla tjänstemärket och personkortet.

Eftersom det för tillfället inte finns någon reglering av tjänstemärken eller personkort är det viktigt att förordningen träder i kraft så snart som möjligt. De personkort som redan är utfärdade föreslås vara i kraft i enlighet med giltighetstiden på kortet. Det finns inget behov av att utfärda nya kort till samtliga eftersom korten föreslås ha samma utseende. Det skulle även vara kostsamt att utfärda nya kort till alla anställda.

Konsekvenser

Förslaget till landskapsförordning beräknas inte få några större konsekvenser. Landskapsförordningen behöver utfärdas eftersom den gamla förordningen är upphävd sedan 1 mars 2021.

Gällande införandet av bildbeskrivning av tjänstemärket och personkortet blir det förhoppningsvis lättare för allmänheten att identifiera en polisman eller annan anställd vid Ålands polismyndighet. Risken att tjänstemärket och personkortet kopieras ökar även. Dock överstiger fördelarna nackdelarna.

Motiveringar

I det här avsnittet beskrivs bakgrunden till de bestämmelser som föreslås. Utgångspunkten till förslaget är den upphävda landskapsförordningen (2019:6) om tjänstemärken och personkort för polisen. Till de delar förslaget till förordning är identiskt med den upphävda förordningen föreslås syfte och tolkning förbli oförändrad.

I nästa avsnitt finns textförslaget till Landskapsförordningen.

1 §

Bestämmelsen är identisk med den upphävda förordningens bestämmelse. Det finns inget behov av att förändra texten om vem som kan ges tjänstemärke eller personkort.

2 §

I bestämmelsen hänvisas till grunden för förordningens utfärdande. Bestämmelsen säger även att förordningen ger närmare uppgifter om polisens tjänstemärken och personkort som hänvisas till i 15 § 1 mom. 2 punkten landskapslagen (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen.

3 §

Bestämmelsen om utseendet av tjänstemärket och personkortet för polisen är i princip identisk med den upphävda förordningen. Skillnaden är att bilder av tjänstemärket och personkortet läggs till i den föreslagna förordningen. Syftet är att förtydliga exakt hur tjänstemärket och personkortet ska se ut. Det blir då lättare för allmänheten att identifiera en polisman eller anställd vid Ålands polismyndighet. Det blir också lättare att stoppa obehörig användning av tjänstemärket och personkortet om exakt utseende är reglerat i förordningen. Risken med att inkludera bilder av tjänstemärket och personkortet i förordningen är att det blir lättare för allmänheten att exempelvis skapa kopior av dem. Däremot överväger fördelarna nackdelarna i detta fall.

5 §

I bestämmelsen regleras ikraftträdande samt giltighetstiden för tjänstemärken och personkort utfärdade med stöd av den upphävda förordningen. Det är lämpligast att giltighetstiden för tjänstemärken och personkort som beviljats med stöd av den upphävda förordningen förblir den som anges på respektive enskilt tjänstemärke eller personkort med tanke på att de förblir oförändrade till utseendet. Det är även kostsamt att byta ut alla befintliga tjänstemärken och personkort och behov av att ersätta dem finns inte.

Förslag till ny landskapsförordning

Inledande beskrivning

Förslaget till ny landskapsförordning är gjort med grund i den upphävda förordningen. De ändringar som finns är inte stora. Ändringarna handlar främst om ny hänvisning till stöd i lag för utfärdande av landskapsförordningen samt tillägg av beskrivande bilder av tjänstemärket och personkortet. Ikraftträdande och övergångsbestämmelserna gällande redan utfärdare tjänstemärken och personkort är givetvis förändrade.

Landskapsförordningstext

1 § Tjänstemärken och personkort

En polisman ska inneha ett tjänstemärke som har fastställts av landskapsregeringen. Tjänstemärket ska medföras vid tjänsteutövning och visas upp vid behov eller på begäran, när det är möjligt utan att tjänsteuppdraget äventyras.

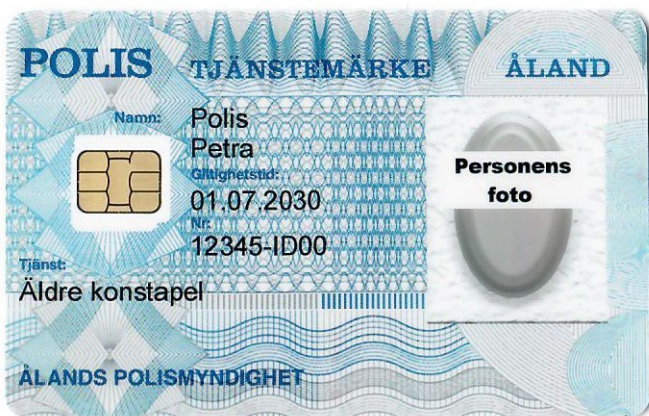
Ät person som är någon annan än i 1 mom. avsedd tjänsteinnehavare och som är anställd vid polisen kan ges ett personkort som har fastställts av landskapsregeringen. Personkortet ska medföras vid utförande av polisuppdrag och visas upp vid behov eller på begäran, när det är möjligt utan att tjänsteuppdraget äventyras.

2 § Allmänna krav

I 15 § 1 mom. 2 punkten i landskapslagen (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen avsett tjänstemärke och personkort ska överensstämma med de specificerade uppgifterna i 3 § i denna förordning.

3 § Utformning av tjänstemärke och personkort

Tjänstemärket är ett 85 x 54 mm stort, i blått tryck och av plast tillverkat kort med avrundade hörn. Tjänstemärkets framsida har den tryckta texten polis, tjänstemärke och Åland. På tjänstemärkets framsida antecknas även dess nummer, giltighetstid, innehavarens namn och tjänsteställning samt Ålands polismyndighet. Tjänstemärket förses med fotografi av innehavaren. Tjänstemärkets baksida upptar landskapets polisemblem. Enligt bilder nedan:

Personkortet är ett 85 x 54 mm stort, i grönt tryck och av plast tillverkat kort med avrundade hörn. Personkortets framsida har den tryckta texten personkort och Åland. På personkortets framsida antecknas även dess nummer, giltighetstid, innehavarens namn och tjänsteställning samt Ålands polismyndighet. Personkortet förses med fotografi av innehavaren. Personkortets baksidaupptar landskapets polisemblem. Enligt bilder nedan:

4 § tillverkning och tillhandahållande av tjänstemärke och personkort

Landskapsregeringen låter tillverka och tillhandahåller tjänstemärket och personkortet.

5 § Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft xx 2025.

Tjänstemärken och personkort utfärdade i enlighet med Landskapsförordning (2019:6) om tjänstemärken och personkort för polisen (upphävd) förblir giltiga enligt giltighetstiden för respektive enskilt tjänstemärke eller personkort.